

Интересы Запада относительно Украины базируются на общих ценностях и географической близости. Результатом этих интересов должно стать преобразование Украины в демократическое государство.

Литература:

1. В.М. Князев Європейський Союз як новий тип історичної спільноти. Матеріали наук.-практ. конф. – К., 2002.
2. Б. Голотов Проблема трансформації України в західноєвропейську цивілізацію. //Вісник УАДУ - № 3-98.
3. Президентские выборы и оранжевая революция: влияние на трансформационные процессы в Украине /Фонд им. Ф.Эберта – К: Заповит, 2005. – 160 с.

*Бразуль-Брушковський Є.Г. – канд. філос. н.
(Львів)*

АВСТРІЙСЬКА ФІЛОСОФІЯ: НЕПОМІТНИЙ ВЕЛЕТЕНЬ

1. Сучасний стан академічної історії західної філософії

Географія західної філософії в академічних навчальних планах обмежується, по суті справи, Піренеями на Заході, Одером на Сході, Единбургом на Півночі та Альпами на Півдні. З різних причин – політичних, історичних та академічних – на цій карті немає місця австрійській філософії, інтелектуальній традиції, історія якої охоплює 200 років. Спробуємо ж коротко окреслити її основні риси та перспективи її включення до історії світової філософії.

2. Специфіка австрійської філософії обумовлена:

- 2.1: особливостями суспільно-політичного ладу імперії Габсбургів;
- 2.2: конфесійними відносинами австрійського католицизму та німецького протестантизму;
- 2.3: економічними та політичними реформами в Австро-Угорській імперії;
- 2.4: освітніми реформами;
- 2.5*: відсутністю підтримки найбільш впливових в інтелектуальному плані австрійських філософів з боку держави та роллю австрійських кав'ярень у не-академічному розвитку культури.

Означені чинники мали своїм наслідком

- 2.6: формування анти-кантіанської та анти-гегеліанської спрямованості австрійської філософії.

3. Інтегративна концепція австрійської філософії сформована трьома генераціями дослідників: Отто Нойрат, Густав Бергманн (1920-ті – 1960-ті); Рудольф Галлер, Родерік Чізолм (1950-ті – 2000-і); Пітер Саймонс, Кевін Малліган, Баррі Сміт (1970 –).

4. Результатом їхніх зусиль є **оригінальна мозаїка австрійської інтелектуальної традиції** від Больцано і Brentano до Віттгенштайна і По-

ппера, елементами якої, поруч з філософами, є також економісти, письменники, композитори та художники.

5. Основними рисами австрійської філософської традиції є:

5.1: Проведення демаркації між філософією точною (прецизійною) та не-точною, яке супроводжувалося відмовою від розмежування емпіричного та трансцендентального методів на користь першого та вимогою застосування наукових стандартів дослідження до будь-яких проблем. В афористичній формі ця установка викладена у 4-й тезі брентанівської "Habilitation" (1866): "Vera philosophiae methodus nulla alia nisi scientiae naturalis est".

5.2: Прихильність та вкоріненість у традиції британського емпіризму.

5.3: Увага до прозорості та чіткості мови філософії

5.4: Відкидання "кантівської революції" на користь різного роду реалізму та об'єктивізму.

5.5: Особлива увага до проблем апіорного знання та свідомості; емпіричне тлумачення психології.

5.6: Увага до онтологічних структур та розробка ідей про стратифікацію реальності.

5.7: Зацікавлення соціально-етичними проблемами *per se* та у їхньому зв'язку з ментальними станами.

6. Рецепція австрійської філософії дозволяє переглянути традиційне уявлення про аналітичну філософію як англо-американську традицію та більш адекватно оцінити її австрійські джерела. Сама аналітична філософія при цьому постає, в першу чергу, австро-англійською – як з огляду на своє походження, так і з огляду на діаспору австрійських філософів у Великобританії та США у другій третині ХХ століття.

7. Вивчення австрійської філософії дозволяє побачити "генетичну" спорідненість двох найбільш значних напрямків наукової філософії – аналітичної філософії і феноменології, суттєво подолати розрив між ними та обґрунтувати методологічну спроможність їхньої конвергенції.

8. Нарешті, дослідження австрійської філософії сприяють:

8.1: **Переосмисленню поняття європейської філософії ХІХ-ХХ століть**, її ключових моментів, взаємодії різних дослідницьких шкіл, розвитку методологічних установок та проблематики, що в сумі дає іншу картину філософії ХІХ-ХХ століть та сучасної філософії: відтепер її не можна тлумачити як тріумф ірраціоналізму – погляд, нажаль, настільки ж популярний, наскільки й однобічний.

8.2: **Введенню в історико-філософський обіг поняття "центрально-європейська філософія"**, позбуваючися, т.ч., традиційного франко-німецького образу європейської (по-американськи – "континентальної") філософії.

8.3: Переосмисленню історії філософії у глобальному масштабі, що дозволяє позитивно оцінювати відцентрові тенденції у філософії та дають оптимістичне бачення проблеми стосунків філософських “метрополій” і “провінцій” із просуванням у напрямку *реалізації* можливості світового історико-філософського процесу.

Булатова Л.О. – канд. пед. н.
(Суми, СДПУ)

ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ І СВОБОДА ОСОБИСТОСТІ: ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ

Початок ХХІ століття ознаменувався посиленою увагою науковців до вивчення питань розвитку особистості, вирішення яких вже не можливе без опанування і усвідомлення значимості гендерного знання. Гендерний чинник стає важливим у формуванні не тільки культури особистості, але й суспільства в цілому.

Впровадження гендерного знання в культурну практику відкриває можливості оцінити прогрес, який досягло суспільство у розвитку людини. Розуміння необхідності гендерного балансу стало важливим досягненням цивілізації на шляху у здобутті прав і свобод людини. Необхідність рівних прав і можливостей чоловіків і жінок у різних сферах життєдіяльності, боротьба с дискримінацією і сексистськими проявами знаходять сьогодні широку підтримку і виступають основою гендерної політики Українського суспільства, що відповідає загальноєвропейським вимогам і стандартам, серед яких значного місця займає забезпечення гендерної рівності та прав жінок і чоловіків. Це особливо важливо для формування прогресивних освітніх стратегій, націлених, насамперед, на формування самодостатньої, творчої особистості, здатної до вільного самовиявлення.

Вирішення питання свободи особистості тісно пов'язано з аналізом гендерних відносин, оскільки вони відтворюють систему домінування одних індивідів над іншими в різних сферах життєдіяльності. Наявність владної компоненти в стосунках між статями не дозволяє їм вільно розвиватися й самореалізуватися і тому потребує реконструкції цієї ієрархії, пошуку оптимальних моделей взаємодії між статями, як основи досягнення особистої свободи.

Перетворення, що відбуваються сьогодні в громадському, політичному, культурному житті нашого суспільства, сприяють в певній мірі трансформації гендерних відносин та гендерної політики. Та водночас утвердження принципів гендерної рівності та паритетної демократії супроводжується протистоянням патріархатних стереотипів щодо призначення жінки та чоловіка. Тому вирішення питань гуманізації відносин в суспільстві потребує, з одного боку, аналізу механізмів їх побудови, а с